

آلودگی بالای خاک با اووسیست های کریتوسپورییدیوم در اماکن عمومی

تبریز

زهرا جعفرپور^۱، محسن قماشلوبان^۲، محمدفلاحی^۳، شاهرخ ایزدی^۴، زهرا جبل عاملی^۴، سمیه برزنونی^۵، مصطفی شیخ الطائفه^۶،

محمدعلی محقق^{۶*}

۱. گروه انگل شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران
۲. گروه انگل شناسی و قارچ شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران
۳. گروه انگل شناسی و قارچ شناسی پزشکی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران
۴. گروه علوم آزمایشگاهی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران
۵. معاونت آموزشی و پژوهشی، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران
۶. مرکز تحقیقات علوم بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران
۷. گروه فناوری اطلاعات سلامت، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران

چکیده

زمینه و هدف: کریتوسپورییدیوم یک انگل کوکسیدیایی مشترک بین انسان و دام می باشد که به عنوان یک عامل ایجاد کننده اسهال های شدید در انسان و دامها در سراسر دنیا شناخته می شود. این مطالعه در جهت ارزیابی میزان آلودگی خاک مناطق مختلف تبریز به اووسیست کریتوسپورییدیوم طراحی شده است.

روش ها: در این مطالعه مقطعی، ۲۶۰ نمونه خاک به صورت نمونه گیری طبقه ای از مناطق مختلف شهر تبریز جمع آوری گردید. نمونه های خاک مورد آزمایش شناورسازی به روش شکر اشباع و رنگ آمیزی زیل نلسون قرار گرفتند. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS و آزمون آماری کای دو استفاده گردید. در تمام آزمون ها احتمال معنی داری کمتر از ۰/۰۵، به عنوان سطح معنی داری در نظر گرفته شد.

نتایج: اووسیست کریتوسپورییدیوم در ۴۸ (۱۸/۵٪) از ۲۶۰ نمونه خاک مشاهده گردید. هیچ ارتباط معناداری بین ۱۰ منطقه شهر و آلودگی بین اماکن مورد مطالعه از نظر حضور کریتوسپورییدیوم مشاهده نشد ($P > 0/05$). بیشترین میزان آلودگی در میادین شهر و حیاط منازل (۲۳/۳٪) و کمترین آلودگی در مدارس ابتدایی (۱۲/۵٪) مشاهده گردید.

نتیجه گیری: بر اساس نتایج این مطالعه، آلودگی بالای خاک با انگل کریتوسپورییدیوم در تبریز، باید به عنوان یک مشکل بهداشتی جدی به خصوص در کودکان و افراد با نقص سیستم ایمنی در نظر گرفته شود. خاک مناطق ۱ و ۸ تبریز می تواند به عنوان یک منبع بالقوه آلودگی به انگل کریتوسپورییدیوم، در نظر گرفته شود.

کلید واژه ها:

کریتوسپورییدیوم، خاک، پارک، ایران

تمامی حقوق نشر برای دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه محفوظ است.

مقدمه

و دام است و گزارش های زیادی از انتقال گونه های مختلف آن بین انسان و دام در سراسر دنیا انجام گرفته است (۱-۳). آلودگی در دام و انسان از طریق خوردن اووسیست های انگل از طریق آب و غذای آلوده و یا تماس مستقیم با خاک یا نمونه

کریتوسپورییدیوم، یک جنس از کوکسیدیای انگلی روده می باشد که باعث به هم خوردن عملکرد صحیح روده باریک و ایجاد اسهال می شود. این تک یاخته یک انگل مشترک بین انسان

دبستان‌ها، مهدکودک‌ها، حیاط منازل، میادین شهر و ترمینال- های مسافربری و ارزیابی خطر در معرض بودن با اوسیست- های کریپتوسپورییدیوم در شهرستان تبریز می‌باشد.

روش‌ها

تبریز یکی از پرجمعیت‌ترین شهرهای شمال شرق ایران می‌باشد که بین دو کوه و ۱۳۵۰ متر بالاتر از سطح دریا قرار دارد. بر طبق سرشماری سال ۲۰۱۱ جمعیت این شهر ۱۵۴۹۴۵۳ نفر تخمین زده شد. این شهرستان دارای آب و هوای نیمه خشک با فصول منظم است که در فصل زمستان برف و در فصول بهار و پاییز باران می‌بارد. متوسط دمای سالانه آن ۱۲ سانتیگراد می‌باشد. این شهر به ۱۰ منطقه شهری تقسیم شده که منطقه ۶ و ۷ کمترین فضای سبز را دارا بوده ولی از نظر مساحت، وسیع‌ترین مناطق می‌باشند. منطقه ۲، ۳ و ۴ بیشترین فضای سبز را به خود اختصاص می‌دهند.

در این مطالعه مقطعی، از تیرتا مهرماه ۱۳۹۵، تعداد ۲۶۰ نمونه خاک به صورت نمونه گیری طبقه ای از ۲۰ پارک، ۲۰ دبستان، ۲۰ مهدکودک، ۱۰ میدان شهری، ۶۰ حیاط منزل و ۲ ترمینال مسافربری جمع‌آوری گردید. هر نمونه حاوی ۱۵۰ گرم خاک نرم برداشت شده از عمق ۲ تا ۸ سانتی‌متری سطح خاک می‌باشد. هر نمونه در یک بسته پلاستیکی تمیز قرار داده می‌شد و پس از شماره‌گذاری در هوای اتاق خشک می‌گردید. دو گرم از هر نمونه خاک خشک شده با استفاده از الک با سوراخ تور ۱۵۰ میکرومتر جدا شده و به فالکون ۱۵ میلی‌لیتری منتقل گردید. سپس ۱۰ میلی لیتر توئین ۸۰ (۰/۰۵٪) به آن اضافه و به خوبی مخلوط شد. مخلوط ۵ دقیقه در ۱۵۰۰ دور در دقیقه سانتریفیوژ شده و مخلوط روی دور ریخته شد و تا یک سانتیمتر مانده به سر فالکون با محلول شکر ۳ مولار پر شده و به خوبی رسوب با محلول شکر مخلوط گردید. سپس مخلوط در دور ۱۵۰۰ دور به مدت ۱۵ دقیقه سانتریفیوژ شده و پس از اتمام سانتریفیوژ لوله فالکون با محلول شکر ۳ مولار پر شد و روی آن یک لام به مدت ۳۰ دقیقه قرار داده شد. پس از ۳۰ دقیقه سکون لام بر روی دهانه فالکون، لام را برداشته و بر روی آن چند قطره

میزبان‌های آلوده صورت می‌گیرد (۴). عفونت‌های ناشی از این انگل به سن، وضعیت سیستم ایمنی و گونه انگل وابستگی کامل دارد. در بعضی از گونه‌ها ورود ۸۷ تا ۱۲۳ اوسیست باعث آلودگی شده و در برخی گونه‌های پاتوژن‌تر حتی ورود ۸ اوسیست باعث کریپتوسپورییدیوزیس می‌گردد (۵). کریپتوسپورییدیوم یکی از فاکتورهای اصلی ایجاد اسهال، تهوع و استفراغ در کشورهای در حال توسعه می‌باشد (۶). اگرچه علائم کلینیکی این بیماری در افراد با سطح ایمنی سالم، ملایم و خود به خود محدودشونده می‌باشد ولی در کودکان و افراد سالمند و افراد با نقص سیستم ایمنی مثل ایدزی‌ها و دریافت- کنندگان پیوند می‌تواند خطرناک باشد (۶، ۷).

در بیمار ایدزی با حضور کمتر از ۱۸۰ لنفوسیت تی در هر میلی‌متر مکعب خون عوارض بیماری می‌تواند منجر به مرگ بیمار گردد (۸). در سال‌های اخیر، نقش خاک در انتقال بیماری‌ها بسیار پررنگ‌تر شده و ذرات خاک با اتصال به پاتوژن‌ها موجب انتشار آن‌ها در محیط می‌گردند. یکی از مهمترین پاتوژن‌های متصل به ذرات خاک، اوسیست‌های کریپتوسپورییدیوم می‌باشد. اوسیست‌های دفع شده با مدفوع میزبان‌های آلوده در محیط، توانایی حفظ آلوده‌کنندگی خود را برای چندین ماه در شرایط مناسب، دارا می‌باشند. استفاده از کودهای انسانی و حیوانی و آبیاری زمین‌های کشاورزی با فاضلاب‌های آلوده، باعث پخش اوسیست‌های انگل در محیط انتشار کریپتوسپورییدیوزیس می‌گردد (۴).

اهمیت خاک را از دو نقطه نظر دیگر نیز می‌توان تحلیل کرد. اول اینکه کودکان به عنوان مهمترین گروه در معرض خطر می‌باشند که اغلب در خارج از منزل خاک بازی کرده و دست‌های خود را در دهان قرار می‌دهند. در مناطق روستایی، حاشیه شهرها به دلیل فقدان زیرساخت‌های بهداشتی مانند خدمات مناسب آب، فاضلاب و پیاده‌روهای خیابانی، منجر به پخش غبار فراوانی در فصول گرم سال شده و خاک‌های آلوده موجب پخش آلودگی می‌گردند (۹، ۱۰). هدف از این مطالعه تعیین فراوانی آلودگی خاک جمع‌آوری شده از مکان‌های عمومی از قبیل پارک‌ها،

نتایج

از ۲۶۰ نمونه مورد آزمایش از ۱۰ منطقه شهری، ۴۸ (۱۸/۵٪) نمونه آلوده به اووسیست کریپتوسپورییدیوم بودند. اطلاعات به دست آمده نشان می‌دهد که بالاترین میزان آلودگی مربوط به حیاط منازل و میدین شهر (۲۳/۳٪) و کمترین میزان آلودگی مربوط به دبستان‌ها (۱۲/۵٪) می‌باشد (جدول ۱). از بین ۱۰ منطقه مورد بررسی، منطقه ۸ آلوده ترین منطقه با ۹ مورد (۳۶٪) آلودگی نمونه‌ها، گزارش گردید. همچنین منطقه ۷ با ۲ نمونه آلوده، حاوی کمترین میزان آلودگی (۸٪) بود و از نمونه‌های جمع آوری شده دبستان‌ها، کودکستان‌ها و میدین آن آلودگی جدا نگردید (جدول ۲). هیچ ارتباط معنی‌داری بین آلودگی در مکان‌های مورد مطالعه (پارک، مدارس ابتدایی، مهدکودک‌ها، میدین شهر، حیاط منازل و ترمینال‌های مسافربری) و ۱۰ منطقه شهری یافت نشد ($p > 0/05$).

متانول مطلق جهت فیکس کردن ریخته شد. سپس با استفاده از روش زیل نلسون لام رنگ‌آمیزی گردید. جهت رنگ آمیزی ابتدا رنگ کربول فوشین را به مدت ۱۵ دقیقه بر روی لام قرار داده، سپس به آرامی با آب شستشو داده شد. در مرحله بعد با اسید کلریدریک ۳٪ به مدت ۱۵ ثانیه رنگ بری صورت گرفت و در نهایت توسط متیلن بلو ۰/۲۵٪ به مدت ۴۵ ثانیه جهت رنگ زمینه، رنگ‌آمیزی شد و با آب شستشو گردید. در نهایت لام رنگ شده پس از خشک شدن جهت بررسی حضور انگل کریپتوسپورییدیوم با بزرگنمایی ۱۰۰۰ و روغن ایمرسیون مورد بررسی قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS ورژن ۲۳ و آزمون آماری کای دو و در صورت برقرار نبودن شرط‌های ککران از آزمون دقیق فیشر استفاده گردید. در تمام آزمون‌ها احتمال معنی داری کمتر از ۰/۰۵، به عنوان سطح معنی‌داری در نظر گرفته شد.

جدول ۱. فراوانی آلودگی خاک با اووسیست های کریپتوسپورییدیوم در شهرستان تبریز، ایران

نمونه های آلوده	نمونه	اماکن آلوده	مکان های نمونه گیری		جایگاه نمونه گیری از خاک
			تعداد	تعداد(درصد)	
۱۴ (۱۷/۵)	۸۰	۱۱ (۵۵)	۲۰		پارک ها
۵ (۱۲/۵)	۴۰	۵ (۲۵)	۲۰		مدارس ابتدایی
۶ (۱۵)	۴۰	۶ (۳۰)	۲۰		مهدکودک ها
۷ (۲۳/۳)	۳۰	۶ (۳۰)	۱۰		میدین شهر
۱۴ (۲۳/۳)	۶۰	۱۴ (۲۳/۳)	۶۰		حیاط منازل
۲ (۲۰)	۱۰	۱ (۵۰)	۲		ترمینال های مسافربری
۴۸ (۱۸/۵)	۲۶۰	۴۳ (۳۲/۶)	۱۳۲		جمع کل

را دارا نیست ولی مطالعات متعدد از زنده ماندن این پاتوژن‌ها تا یک سال را گزارش کرده‌اند، تا جایی که اووسیست کریپتوسپورییدیوم توانایی زنده ماندن در دمای منفی ۱۰ درجه سانتیگراد را هم دارا می‌باشد (۱۱). کریپتوسپورییدیوزیس یکی از مهمترین علت اسهال حاد و مداوم در افراد مبتلا به نقص

بحث

در این مطالعه آلودگی بالایی از اووسیست های کریپتوسپورییدیوم در خاک های مناطق مختلف تبریز (۱۸/۵٪) مشاهده گردید. میزان بالای آلودگی خاک، ریسک آلودگی انسان و حیوانات منطقه تبریز را افزایش می‌دهد. اگرچه خاک شرایط مناسبی برای زنده ماندن پاتوژن‌های روده‌ای مثل محیط روده

جدول ۲. فراوانی آلودگی خاک ۱۰ منطقه شهری تبریز با اوسیسیت های کریبتوسپورییدیوم

مکان نمونه گیری منطقه شهری	تعداد نمونه از پارک	نمونه آلوده (%)	تعداد نمونه از مدارس ابتدایی	نمونه آلوده (%)	تعداد نمونه از مهدکودک ها	نمونه آلوده (%)	تعداد نمونه از میداین شهر	نمونه آلوده (%)	تعداد نمونه از حیاط منازل	نمونه آلوده (%)	تعداد نمونه از ترمیناهای مسافری	تعداد نمونه از	نمونه آلوده (%)	جمع کل نمونه های آلوده (%)	جمع کل نمونه ها
منطقه ۱	۸	۲ (۲۵)	۴	۱ (۲۵)	۴	۱ (۲۵)	۳	۱ (۲۵)	۶	۱ (۳۳/۳)	-	-	۲ (۳۳/۳)	۲۵	۷ (۲۸)
منطقه ۲	۸	۱ (۱۲/۵)	۴	۱ (۲۵)	۴	۱ (۲۵)	۳	۰	۶	۰	-	-	۱ (۱۶/۷)	۲۵	۳ (۱۲)
منطقه ۳	۸	۲ (۲۵)	۴	۰	۴	۰	۳	۱ (۲۵)	۶	۰	۵	۲ (۴۰)	۱ (۱۶/۷)	۳۰	۶ (۲۰)
منطقه ۴	۸	۱ (۱۲/۵)	۴	۱ (۲۵)	۴	۱ (۲۵)	۳	۰	۶	۱ (۱/۳۳)	-	-	۱ (۱۶/۷)	۲۵	۴ (۱۶)
منطقه ۵	۸	۱ (۱۲/۵)	۴	۰	۴	۰	۳	۱ (۲۵)	۶	۲ (۶۶/۶)	-	-	۱ (۱۶/۷)	۲۵	۵ (۲۰)
منطقه ۶	۸	۱ (۱۲/۵)	۴	۰	۴	۰	۳	۱ (۲۵)	۶	۱ (۱/۳۳)	۵	۰	۱ (۱۶/۷)	۳۰	۴ (۱۲/۳)
منطقه ۷	۸	۰	۴	۱ (۲۵)	۴	۱ (۲۵)	۳	۰	۶	۰	-	-	۱ (۱۶/۷)	۲۵	۲ (۸)
منطقه ۸	۸	۴ (۵۰)	۴	۰	۴	۰	۳	۱ (۲۵)	۶	۱ (۱/۳۳)	-	-	۳ (۵۰)	۲۵	۹ (۳۶)
منطقه ۹	۸	۱ (۱۲/۵)	۴	۰	۴	۰	۳	۰	۶	۱ (۱/۳۳)	-	-	۲ (۳۳/۳)	۲۵	۴ (۱۶)
منطقه ۱۰	۸	۱ (۱۲/۵)	۴	۱ (۲۵)	۴	۱ (۲۵)	۳	۱ (۲۵)	۶	۰	-	-	۱ (۱۶/۷)	۲۵	۴ (۱۶)
جمع کل	۸۰	۱۴ (۱۷/۵)	۴۰	۵ (۱۲/۵)	۴۰	۵ (۱۲/۵)	۳۰	۶ (۱۵)	۶۰	۷ (۲۳/۳)	۱۰	۲ (۲۰)	۱۴ (۲۲/۳)	۲۶۰	۴۸ (۱۸/۵)

پارکها ۱/۷٪ گزارش شده که آلودگی بسیار بالایی می‌باشد. همچنین آلودگی خاک دبستان‌ها در این مطالعه ۳۷/۵٪ بوده که سه برابر میزان آلودگی مطالعه ما می‌باشد (۲۳). آب و هوای مرطوب شمال ایران و تنوع جانوری بالای آن می‌تواند دلیل بالاتر بودن آلودگی این منطقه باشد. در نقطه مقابل، آلودگی خاک مهدکودک‌ها ۴/۲۵٪ و حیاط منازل ۱۰/۶۵٪ در شهرستان یزد نسبت به مطالعه ما بسیار پایین است که تاثیر آب و هوای گرم و خشک و شرایط کویری یزد، می‌تواند دلیل این میزان آلودگی باشد (۲۴).

آلودگی خاک نیویورک در کشور آمریکا ۱۷٪ گزارش شده که حضور گاوها و انتشار اووسیست انگل توسط مدفوع این حیوان عامل اصلی آلودگی گزارش شده است (۲۵). همچنین در مطالعه دیگری علت اصلی آلودگی ۴۵/۷٪ آب رودخانه‌های پاریس و اطراف آن در کشور فرانسه به آلودگی خاک و فاضلاب آن نسبت داده شده است که قابل چشم‌پوشی نیست (۲۶).

نتیجه‌گیری

نتایج مطالعه آلودگی بالایی در خاک قسمت‌های مختلف تبریز به انگل کریپتوسپورییدیوم را نشان می‌دهد که می‌تواند به طور جدی به عنوان یک معضل بهداشتی برای ساکنین این شهر مطرح باشد. اقدامات پیشگیرانه و برنامه‌های کنترلی به خصوص در افراد در معرض خطر لازم است. ما پیشنهاد می‌کنیم در مطالعات آینده بررسی ملکولی در جهت تعیین گونه این انگل در خاک صورت گیرد تا نقش مخازن آلوده کننده خاک مشخص گردد.

تشکر و قدردانی

برای همه کمک‌ها و مساعدت‌های آقای دکتر رضا محمدی‌منش در انجام این مطالعه، کمال تشکر را داریم.

تضاد منافع

در این پژوهش هیچ گونه تعارض منافی توسط نویسندگان گزارش نشده است.

سیستم ایمنی مانند ایدز، کودکان مبتلا به سوء تغذیه و سالمندان در کشورهای در حال توسعه است. تا کنون آلودگی به ۷ گونه کریپتوسپورییدیوم در این افراد گزارش شده است (۳، ۱۲).

ارتباط مستقیمی بین عوامل اقتصادی- اجتماعی با آلودگی انگل‌های روده‌ای وجود دارد که خاک‌خوری در کودکان مبتلا به سوء تغذیه از مهمترین آن‌ها می‌باشد (۱۳). دو گونه کریپتوسپورییدیوم هومینیس و پاروم که عامل آلودگی بسیاری از پستانداران می‌باشند، مسئول اصلی آلودگی‌های انسانی هم هستند. مشاهده میدانی در تبریز دلالت بر حضور سگ‌ها، گربه‌ها و موش‌ها به صورت عمومی در فضای منازل، پارک‌ها، مدارس و سایر اماکن عمومی شهر دارد. این حیوانات می‌توانند با آلودگی خاک، سبزیجات و آب این اماکن باعث آلودگی و شروع چرخه عفونت در انسان شوند (۱۴، ۱۵). حضور بالایی از اووسیست‌های کریپتوسپورییدیوم در پارک‌ها، کودکستان‌ها، مدارس ابتدایی و حیاط منازل وجود دارد، جایی که حضور بالایی کودکان در این مکان‌ها شانس آلودگی را در آن‌ها بالا می‌برد. در مطالعه‌ای که در سال‌های اخیر بر روی بچه‌های مراجعه کننده به بیمارستان کودکان تبریز با علائم گوارشی و اسهال انجام شده، حدود ۲ درصد آلودگی کریپتوسپورییدیوم گزارش شده است (۱۶). در سایر مطالعات انجام شده در مناطق مختلف کشور، آلودگی ۲/۵٪ در کودکان قزوین (۱۷)، ۴/۹۴٪ در گنبد کابوس و ۲/۳٪ در ساری گزارش شده است (۱۸، ۱۹).

در بیماران ایدزی حضور کریپتوسپورییدیوم تا ۲۲٪ هم گزارش شده که آلودگی خاک اطراف این افراد منبع مهم آلودگی برای این بیماران به شمار می‌آید (۲۰). حضور انگل در مطالعات متعددی در خاک قسمت‌های مختلف ایران گزارش شده است. در مطالعه‌ای که در پارک ۱۴ منطقه شهری اصفهان انجام شده، میزان ۲۲/۱۴٪ آلودگی گزارش شده است (۲۱). همچنین آلودگی خاک پارک‌های کرمانشاه ۲۱/۹٪ گزارش شده (۲۲) که نتایج هر دو مطالعه به نتایج ما با ۱۷/۵٪ آلودگی، نزدیک می‌باشد. ولی در مطالعه‌ای که در شمال ایران انجام شده میزان آلودگی

مشارکت نویسندگان:

(۱) مفهوم پردازی و طراحی مطالعه، جمع آوری داده ها، تجزیه و تحلیل و تفسیر داده ها: زهرا جعفرپور، محسن قماشلویان، محمد فلاحتی، شاهرخ ایزدی، زهرا جبل عاملی، سمیه برزنونی، مصطفی شیخ الطائفه، محمدعلی محقق

(۲) تهیه پیش نویس مقاله، بازبینی آن جهت تدوین محتوای اندیشمندانه: زهرا جعفرپور، محسن قماشلویان، محمد فلاحتی،

شاهرخ ایزدی، زهرا جبل عاملی، سمیه برزنونی، مصطفی شیخ الطائفه، محمدعلی محقق

(۳) تایید نهایی دستنوشته پیش از ارسال به مجله: زهرا جعفرپور، محسن قماشلویان، محمد فلاحتی، شاهرخ ایزدی، زهرا جبل عاملی، سمیه برزنونی، مصطفی شیخ الطائفه، محمد علی محقق

References

1. Wang L, Zhang H, Zhao X, Zhang L, Zhang G, Guo M, et al. Zoonotic *Cryptosporidium* species and *Enterocytozoon bienersi* genotypes in HIV-positive patients on antiretroviral therapy. *Journal of clinical microbiology*. 2013;51(2):557-63.
2. Guo Y, Cebelinski E, Matusevich C, Alderisio KA, Lebbad M, McEvoy J, et al. Subtyping novel zoonotic pathogen *Cryptosporidium* chipmunk genotype I. *Journal of clinical microbiology*. 2015;53(5):1648-54.
3. Fayer R. *Cryptosporidium*: a water-borne zoonotic parasite. *Veterinary parasitology*. 2004;126(1-2):37-56.
4. Zilberman A, Zimmels Y, Starosvetsky J, Zuckerman U, Armon R. A Two-Phase Separation Method for Recovery of *Cryptosporidium* Oocysts from Soil Samples. *Water, Air, and Soil Pollution*. 2009;203(1-4):325-34.
5. Xiao L, Fayer R, Ryan U, Upton SJ. *Cryptosporidium* Taxonomy: Recent Advances and Implications for Public Health. *Clinical microbiology reviews*. 2004;17(1):72-97.
6. Jafari R, Gharibi Z, Fallah M. The prevalence of *cryptosporidium* infection among renal transplanted patients in Hamadan city, West of Iran. *Avicenna Journal of Clinical Microbiology and Infection*. 2014;1(1):e19570.
7. Mohammadi Manesh R, Hosseini Safa A, Sharafi SM, Jafari R, Bahadoran M, Yousefi M, et al. Parasites and chronic renal failure. *Journal of renal injury prevention*. 2014;3(4):87-90.
8. Flanigan T, Whalen C, Turner J, Soave R, Toerner J, Havlir D, et al. *Cryptosporidium* infection and CD4 counts. *Annals of internal medicine*. 1992;116(10):840-2.
9. Stanek EJ, 3rd, Calabrese EJ, Barnes R, Pekow P. Soil ingestion in adults--results of a second pilot study. *Ecotoxicology and environmental safety*. 1997;36(3):249-57.
10. Doyle JR, Blais JM, Holmes RD, White PA. A soil ingestion pilot study of a population following a traditional lifestyle typical of rural or wilderness areas. *The Science of the total environment*. 2012;424:110-20.
11. Fayer R, Leek RG. The effects of reducing conditions, medium, pH, temperature, and time on in vitro excystation of *Cryptosporidium*. *The Journal of protozoology*. 1984;31(4):567-9.
12. Santamaria J, Toranzos GA. Enteric pathogens and soil: a short review. *International microbiology : the official journal of the Spanish Society for Microbiology*. 2003;6(1):5-9.
13. Tokue H, Takahashi Y, Hirasawa S, Awata S, Kobayashi S, Shimada T, et al. Intestinal obstruction in a mentally retarded patient due to pica. *Annals of general psychiatry*. 2015;14:22.
14. Ghoshal U, Dey A, Ranjan P, Khanduja S, Agarwal V, Ghoshal UC. Identification of opportunistic enteric parasites among immunocompetent patients with diarrhoea from Northern India and genetic characterisation of *Cryptosporidium* and *Microsporidia*. *Indian journal of medical microbiology*. 2016;34(1):60-6.
15. Agholi M, Hatam GR, Motazedian MH. HIV/AIDS-associated opportunistic protozoal diarrhea. *AIDS research and human retroviruses*. 2013;29(1):35-41.
16. Mahdavi Poor B, Rashedi J, Asgharzadeh M, Fallah E, Hatam-Nahavandi K, Dalimi A. Molecular Characterization of *Cryptosporidium* Species in Children with Diarrhea in North West of Iran. *International journal of molecular and cellular medicine*. 2015;4(4):235-9.
17. Keshavarz A, Athari A, Haghighi H, Kazami B, Abadi A, Nazemalhoseini Mojarad E, et al. Genetic characterization of *Cryptosporidium* spp. among children with diarrhea in Tehran and Qazvin Provinces, Iran. *Iranian journal of parasitology*. 2008;3(3):30-6.

18. Sharbatkhori M, Nazemalhosseini Mojarad E, Taghipour N, Pagheh AS, Mesgarian F. Prevalence and genetic characterization of *Cryptosporidium* spp. In diarrheic children from Gonbad Kavoods city, Iran. *Iranian journal of parasitology*. 2015;10(3):441-7.
19. Gholami S, Khanmohammadi M, Ahmadpour E, Paqhe ES, Nakhjiri SK, Ramazannipour H, et al. *Cryptosporidium* infection in patients with gastroenteritis in Sari, Iran. *Iranian journal of parasitology*. 2014;9(2):226-32.
20. Lim YA, Iqbal A, Surin J, Sim BL, Jex AR, Nolan MJ, et al. First genetic classification of *Cryptosporidium* and *Giardia* from HIV/AIDS patients in Malaysia. *Infection, genetics and evolution : journal of molecular epidemiology and evolutionary genetics in infectious diseases*. 2011;11(5):968-74.
21. Mohaghegh M, Jafari R, Ghomashlooyan M, Mirzaei F, Azami M, Falahati M, et al. Soil Contamination With Oocysts of *Cryptosporidium* spp. in Isfahan, Central Iran. *International Journal of Enteric Pathogens* . 2015;3(3):1-5.
22. Ghomashlooyan M, Vafaei M, Kalani H, Mirzaei F, Azami M, Jafari R, et al. Soil contamination with *Cryptosporidium* spp. in the west of Iran. *Parasitologists United Journal*. 2015;8(2):123.
23. Jafari R, Mohaghegh M, Ghomashlooyan M, Azimi Resketi M, Hejazi S, Kalani H, et al. Prevalence of *Cryptosporidium* spp. oocysts in soil samples in different parts of Sari, North of Iran. *International Journal of Enteric Pathogens*. 2016:e37090.
24. Mirzaie F, Zibaei M, Mohaghegh M, Raissi V. Investigation of Soil Contamination With *Cryptosporidium* spp. Oocysts in Different Regions of Yazd, Central Iran. *International Journal of Enteric Pathogens*. 2019;7(1):23-6.
25. Barwick RS, Mohammed HO, White ME, Bryant RB. Prevalence of *Giardia* spp. and *Cryptosporidium* spp. on dairy farms in southeastern New York state. *Preventive veterinary medicine*. 2003;59(1-2):1-11.
26. Mons C, Dumetre A, Gosselin S, Galliot C, Moulin L. Monitoring of *Cryptosporidium* and *Giardia* river contamination in Paris area. *Water research*. 2009;43(1):211-7.

High contamination of soil with *Cryptosporidium* oocysts in public places of Tabriz

Zahra Jafarpour¹, Mohsen Ghomashlooyan², Mohammad Falahati², Shahrokh Izadi³, Zahra Jabalameli⁴, Somayeh Barzanouni^{5, 6}, Mostafa Sheykhotayefeh⁷, Mohammad-Ali Mohaghegh^{4, 6*}

1. Department of Parasitology, School of Medicine, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran
2. Department of Parasitology and Mycology, School of Medicine, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran
3. Department of Medical Parasitology and Mycology, School of public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran
4. Department of Laboratory Sciences, School of Paramedical Sciences, Torbat Heydaryeh University of Medical Sciences, Torbat Heydaryeh, Iran
5. Vice Chancellery of Education and Research, Torbat Heydaryeh University of Medical Sciences, Torbat Heydaryeh, Iran
6. Health Sciences Research Center, Torbat Heydaryeh University of Medical Sciences, Torbat Heydaryeh, Iran
7. Department of health information Technology, School of Paramedical Sciences, Torbat Heydaryeh University of Medical Sciences, Torbat Heydaryeh, Iran

Corresponding author: mohagheghm1@thums.ac.ir

Abstract

Background & Aim: *Cryptosporidium* is zoonotic coccidian parasite that causes severe diarrhea in humans and animals worldwide. This study aimed to evaluate the soil contamination rate with *Cryptosporidium* oocysts of different public places in Tabriz, west of Iran.

Methods: In this cross sectional study, 260 soil samples were collected by stratified sampling from 20 parks, 20 primary schools, 20 kindergartens, 10 street gardens, 60 backyards and 2 bus terminals. Soil samples were investigated by flotation technique using sucrose solution and stained by the modified Ziehl-Neelsen staining method. Data were analyzed with chi-square test, and P-values less than 0.05 were considered statistically significant.

Results: *Cryptosporidium* oocysts were observed in 48 (18.5%) out of 260 collected soil samples. No statistically difference was observed among the 10 regions with the *Cryptosporidium* contamination in examined places in Tabriz city ($p > 0.05$). The highest contamination rate was observed in street gardens and backyards (23.3%) and the lowest rate was found in primary schools (12.5%).

Conclusion: Based on the results of the present study, high contamination of soil with *Cryptosporidium* in Tabriz should be considered as a serious health problem, especially for children and immunocompromised patients. Taken together, soils from region 1 and 8 of Tabriz could be a potential source for *Cryptosporidium* infection.

Keywords:

Cryptosporidium,
Soil,
Park,
Iran

How to Cite this Article: Jafarpour Z, Ghomashlooyan M, Falahati M, Izadi S, Jabalameli Z, Barzanouni S, et al. High contamination of soil with *Cryptosporidium* oocysts in public places of Tabriz. Journal of Torbat Heydaryeh University of Medical Sciences. 2020;8(2):69-77.